

MUISTIKAVERITOIMINTA POHJANMAAN MUISTILUOTSISISSA

Hanna Pitkänen
Toiminnanjohtaja

Vaasan seudun Muistiyhdistys / Pohjanmaan Muistiluotsi

Vaasan seudun Muistiyhdistys

Yhdistyksen jäsenet

Vaasan seudun Muistiyhdistyksen hallitus

Toiminnanjohtaja

Pohjanmaan
Muistiluotsi

Rahoittaja:
RAY

Palvelu-
tuotanto

Rahoittaja:
Vaasan kaupunki
(ostopalvelu)

Yhdistys-
toiminta

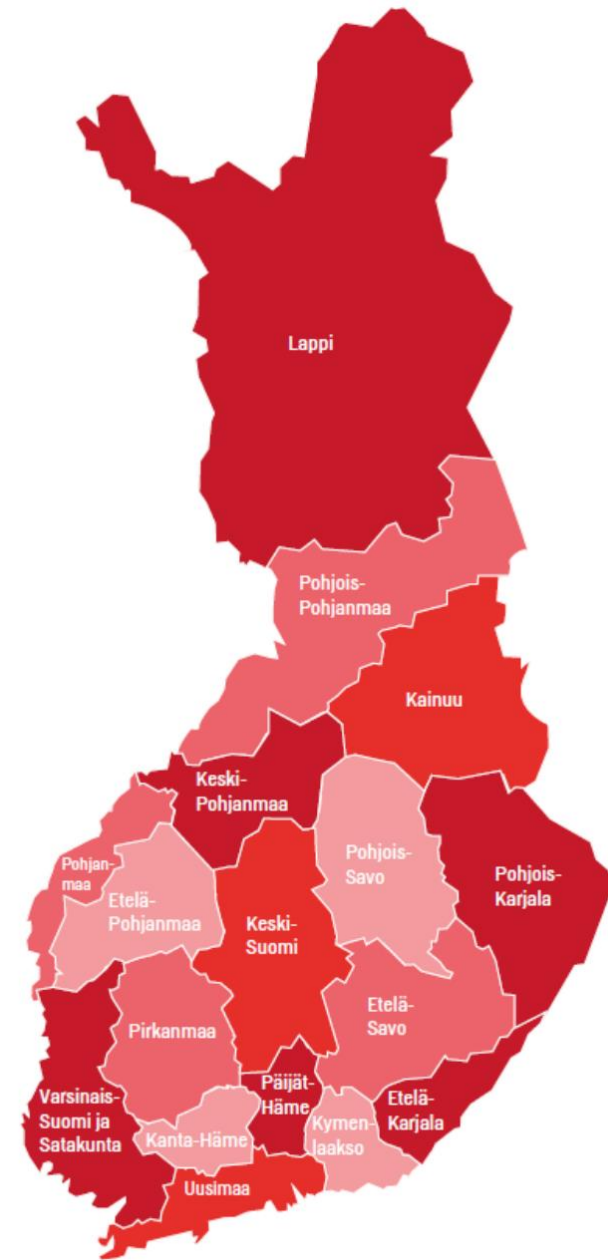
Rahoitus:
Jäsenmaksut,
pienimuotoiset
avustukset ja
stipendit eri
rahoittajilta

Mikä on Muistiluotsi?

- Muistiluotsit ovat asiantuntija- ja tukikeskuksia, joiden kohderyhmään kuuluvat muistisairaat ihmiset sekä heidän läheisensä
- Muistiluotsit ovat Muistiliiton jäsenyhdistysten ylläpitämiä, yhteisten periaatteiden mukaisesti toimivia asiantuntija- ja tukikeskuksia
- Muistiluotseja 17 maakunnassa; Pohjanmaan Muistiluotsi toimii Pohjanmaan maakunnassa
- **Muistiliitto** koordinoi, ohjaa ja seuraa Muistiluotseja, ja on muistisairastuneiden ihmisten ja heidän läheisten etujärjestö
- Muistiliiton 42 jäsenyhdistyksillä ympäri Suomen on n. 11 000 jäsentä
- **RAY** rahoittaa Muistiluotsien toimintaa
 - Pysyväisluonteinen kohdennettu toiminta-avustus vuodesta 2012

Muistiluotsiverkosto

- Maakunnalliset keskuksset muodostavat valtakunnallisen verkoston
- 17 keskusta, yli 60 työntekijää
- RAY-avustusta 4,5 milj. euroa
- Muistiliitto koordinoi verkostoa
- Muistiluotseilla on
 - Yhteiset tavoitteet ja periaatteet
 - Yhteinen laatulupaus
 - Yhteinen toiminnanohjausjärjestelmä → säännöllinen laadun arviointi
- Jokainen Muistiyhdistys ja Muistiluotsi toimii itsenäisesti sekä oman maakunnan tarpeiden pohjalta

Muistiyhdistykset Pohjanmaalla

Demensföreningen Trivas

Jakobstadsnejdens Alzheimerförening

Korsholmsnejdens Demensförening

Minnesstödsföreningen Förgätmigej i Vasa

Vaasan seudun Muistiyhdistys

- Pohjanmaan Muistiluotsia hallinnoiva yhdistys
- Toimii työnantajana

Pohjanmaan Muistiluotsin toimintaa ohjaa ja valvoo **ohjausryhmä**, joka koostuu maakunnan viiden muistiyhdistyksen hallituksen jäsenistä

Mitä Pohjanmaan Muistiluotsi tekee?

*Asiakastyö, vapaaehtois- ja vertaistoiminta, vaikuttamistyö,
verkottuminen ja yhteistyö, tiedon levitys*

ASIAKASTYÖ

Neuvontatyö

- Puhelin- ja sähköpostineuvonta, henkilökohtaiset tapaamiset
- Ryhmätoiminta
- Muistiluentovierailut
- Virkistäytyminen ja jaksaminen

VAPAAEHTOISTOIMINTA

- Muistikaveri-toiminta oppilaitosyhteistyönä
- Vapaaehtoisuuteen ja yhdistisyhteistyyöhön perustuva Muistikaveri-toiminta vapaaehtoiset
- Koulutusyhteistyö – muistisairaahan ihmisen kohtaaminen

VAIKUTTAMISTYÖ

- Muistisairaahan ihmisen ja läheisten ääni kuuluville!

VERKOTTUMINEN JA YHTEISTYÖ

- Valtakunnallinen, maakunnallinen, paikallinen

TIEDON LEVITYS

POHJANMAAN MUISTILUOTSI TOIMII KAHDELLA KIELELLÄ,
SUOMEKSI JA RUOTSIKSI

Muistisairaiden ihmisten arvioitu määrä Suomessa

-100 000 lievää muistisairautta sairastavaa

-93 000 keskivaikeaa tai vaikeaa muistisairautta sairastavaa

yht. **193 000 muistisairasta ihmistä**

-200 000:lla lievää tiedonkäsittelyn heikentymistä (osa kehittyy myöhemmin muistisairaudeksi)

yht. **393 000 suomalaisella muisti- tai muita kognitiivisia oireita** (muistisairaustasoisia tai lievempiä)

-14 500 yli 64-vuotiasta sairastuu vuosittain etenevään muistisairauteen

Lähde: Viramo & Sulkava 2015: Muistisairauksien epidemiologia.
Teoksessa: Muistisairaudet

Muisti-KaVeRi

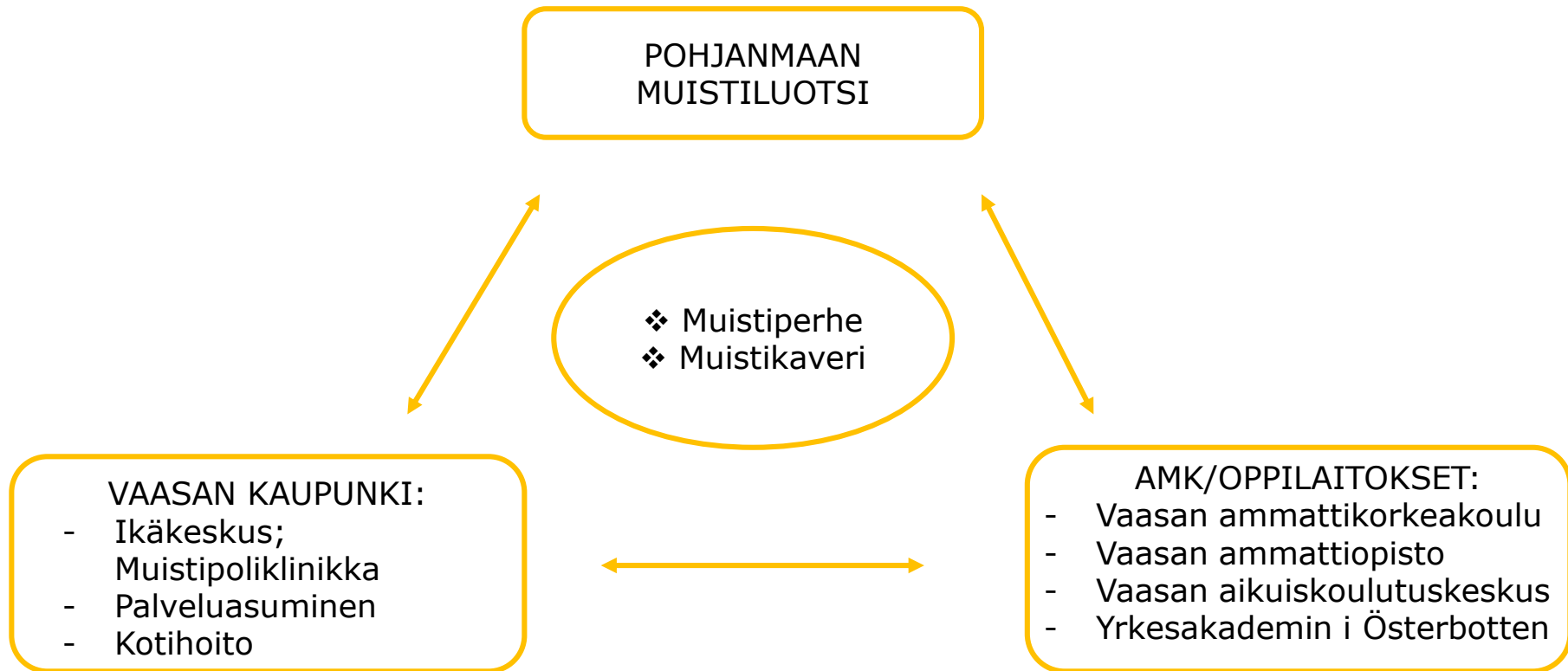
= Kanssasi, vertaisena, rinnalla

- Muistiliiton jäsenyhdistysten yhteistyönä rakennettu toimintamalli, jolla tuetaan muistisairaahan ihmisen voimavaroja ja toimintakykyä
- Mahdollisuus ***omannäköisen elämän jatkamiseen*** mahdollisimman pitkään, sairaudesta huolimatta
- Pohjanmaan Muistiluotsi on rakentanut oman toimintamallin, ***ns. Pohjanmaan mallin***, joka perustuu ammattikorkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyöhön
- Muistikaveri-toiminta on yksi tärkeimmistä toimintakokonaisuuksista Pohjanmaan Muistiluotsissa

Pohjanmaan Muistiluotsissa, ns. Pohjanmaan malli

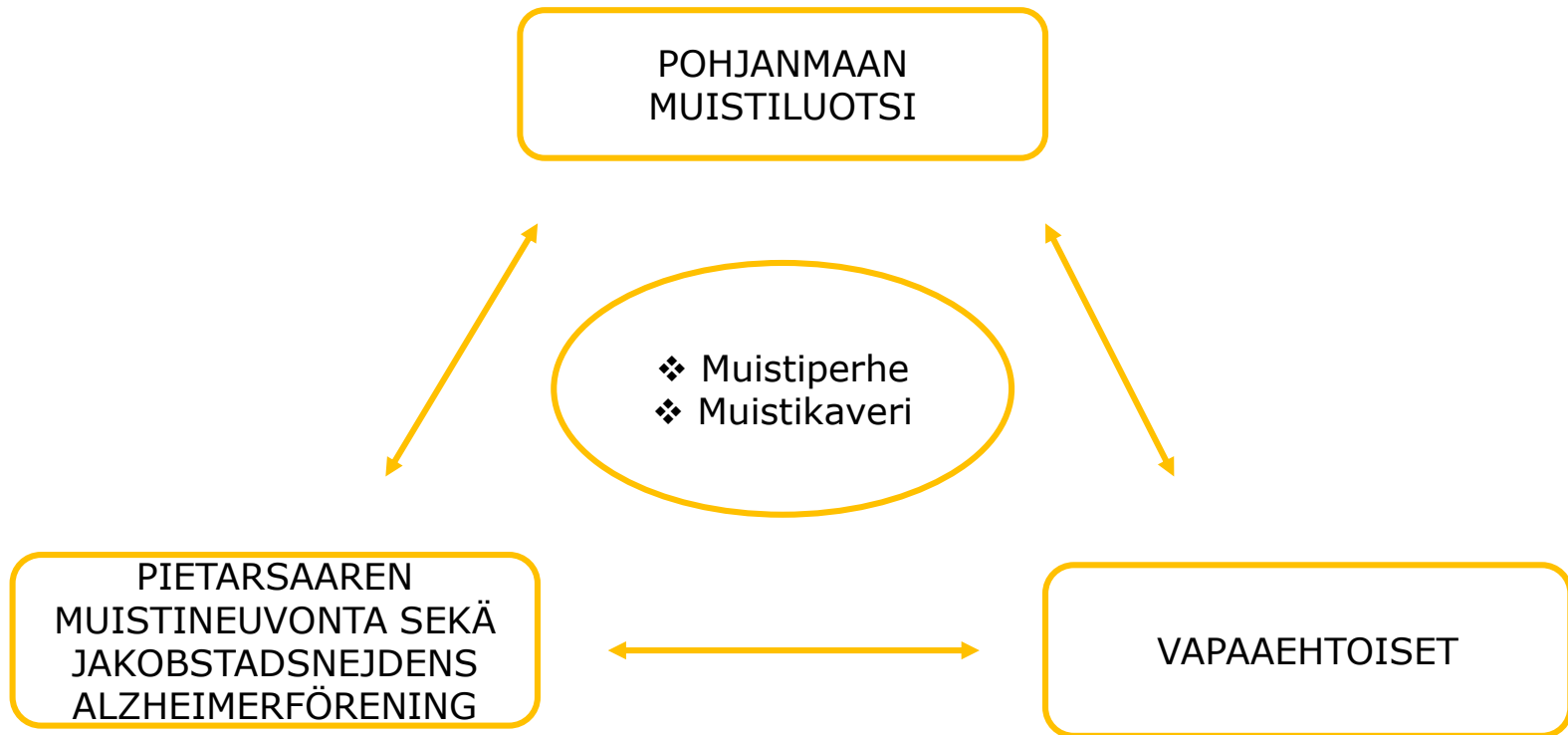
- Yhteistyötahot:
 - Pohjanmaan Muistiluotsi (vastaa kokonaisuudesta)
 - Ammattikorkeakoulu/oppilaitos (vastaa kaikesta opintoihin ja opiskelijoihin liittyvästä)
 - Vaasan kaupungin Koti- ja laitoshoidon palvelualueet (vastaavat asiakkaista)
- Muistikavereina toimivat sairaanhoitaja-, terveydenhoitaja- ja lähihoitajaopiskelijat osana opintojaan
- Lisäksi pilotoidaan Pietarsaaressa **vapaaehtoisuuteen sekä yhdistysyhteistyöhön** pohjautuvaa toimintamallia. Pilotti käynnistyi Muistiviikolla 24.9.2015, ja jatkuu syksyn 2016. Pietarsaaressa tällä hetkellä 7 aktiivista Muistikaveria.

Muistikaveritoiminta ammattikorkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyönä

Muistikaveritoiminta / Pietarsaaren pilotti

Vapaaehtoisuus ja yhdistysyhteistyö

1. ALOITUSKOKOUS YHTEISTYÖTAHOJEN KANSSA

2. YHTEISTYÖTAHO VALITSEE PERHEET
TARVEPERUSTEISESTI

3. MUISTIKAVERI-KOULUTUS OPISKELIJOILLE

4. MUISTIKAVERI-TAPAAMISET PERHEESSÄ

5. ARVIOINTI- JA KEHITTÄMISPÄIVÄ

Muistikaveri-vierailut

- Muistikaverijaksot ja –vierailut toteutetaan aina sen mukaan, mikä yhteistyötahoille sopii
- Vierailujaksojen pituudet vaihtelevat 5 viikosta 9 viikkoon
- 1-2 vierailua / viikko
- Moni perhe osallistunut useamman kerran
- Mennään Muistiperheen ehdoilla – tehdään jotain muistisairaalle mielekästä. Kuunnellaan ja kunnioitetaan!
- Mitä vierailujen aikana yleensä tehdään?
 - Ulkoilu ja kävely
 - Keskustelu, yhteinen oleminen
 - Sanomalehtien lukeminen, valokuvien katselu, musiikki, tv
 - Leipominen
 - Kaupungilla käynti

- Palvellaan ennen kaikkea kohderyhmäämme - muistisairasta ja omaista/läheistä. → ***Tuetaan muistisairaalle voimavaroja ja toimintakykyä, samalla tuetaan mahdollista omaista.***
- Palautteen mukaan toiminnalla on sekä muistisairaalle että omaiselle erittäin suuri merkitys.
- Tehdään samalla ***vaikuttamistyötä tulevien sairanhoidon ammattilaisten suuntaa.*** → Palautteen mukaan kokemus ollut ainutlaatuinen ja ajatuksia herättävä sekä antanut eväitä työelämään. Osalla herää kiinnostus vanhustyötä kohtaan.
- Jaksojen päättyessä lähes jokaisesta ryhmästä osa jatkaa Muistikavereina
- Levitämme ns. Pohjanmaan mallia myös muihin Luotseihin ympäri Suomen. → Esim. Mikkelissä koulutettu Vaasan mallilla vuoden 2016 aikana lähes 90 Muistikaveria

LUKUMÄÄRIÄ

MUISTIKAVERI- TOIMINTA	2014	2015	KEVÄT 2016	SYKSY 2016 (arvio)
Muistikaverit	54	153	160	72
Muistiperheet	37	85	152	50
Vierailut	130	523	1183	240

Perheistä vastaavien tahojen kokemuksia

- Muistikavereita todella tarvitaan! Asiakkaat ovat antaneet erittäin hyvää palautetta.
- Monet ovat osallistuneet toimintaan usean kerran
- Nykyisin asiakkaat itse ottavat yhteyttä ja toivovat Muistikavereita (alkuvuosina sai ”houkutella” mukaan)
- Toiminta lämmittää sydäntä
- Yhteistyömuoto, joka toimii todella hyvin. (Ns. win-win – tilanne)

- Uusi konsepti, joka kerrankin konkreettinen ja yhteydessä todelliseen maailmaan ja arkeen
- Tuo koulutukseen elävää sisältöä, vaihtelua, sopii nykyopiskelijoille
- Mieltä lämmittää ajatus siitä, että opiskelijat ovat päässeet toteuttamaan hyvää toimintaa, josta suuri hyöty ja ilo muistisairaalle ja omaiselle
- Opiskelija saa toteuttaa oppimiaan asioita monipuolisesti, ja näkee suoraan, miksi myös teoriaa tulisi osata
- Ainutlaatuinen mahdollisuus nuorille opiskelijoille kohdata iäkkäitä ihmisiä omana itsenään rauhassa ilman, että joku kuuntelee/tarkkailee tilannetta → Saavat olla luonnollisia ja ihmisiä ilman, että tarvitsee osoittaa osaamista.
- Toivon todella, että jatkuu koko urani ajan. Yksi parhaista kehitysskaskelista urani aikana.

Kuva: Minna Hirvelä, Pohjalainen

"Äiti heräsi henkiin Muistikaverin myötä, uusi maailma aukeni."

"Minun mielialani tuli iloisemmaksi."

"Yksinäisyys hajoaa hetkeksi, antaa potkua elämään."

"Oli helpottavaa olla etäomaisena toisessa kaupungissa, kun tiesi, että täällä käydään enemmän kuin kääntymässä."

"Olin hyvin iloinen puhe- ja läsnäolokaverista. Pääsin myös kävelyllä!"

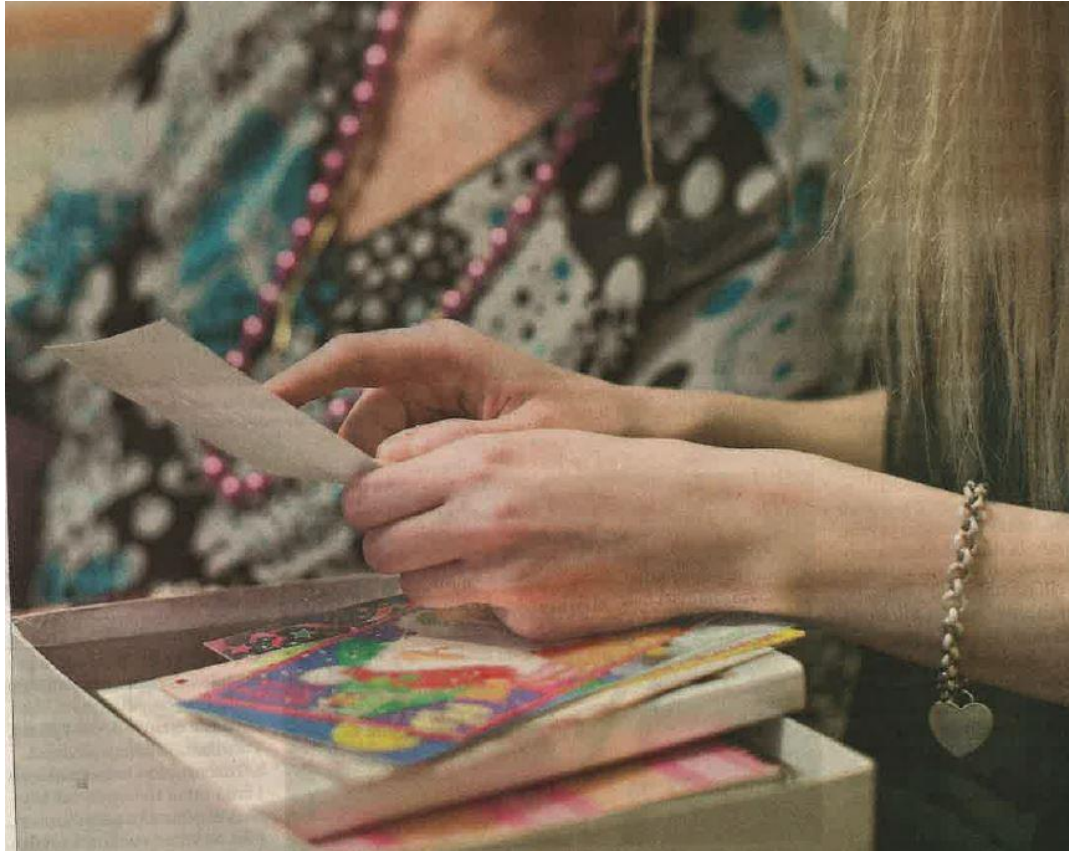
"Sain omaa aikaa ja muistisairas oli turvallisissa käsissä. Hienoa ja arvokasta toimintaa."

ÄLÄ KAROTA

MUISTIASIAT

Pohjanmaan Muistiluotsille
Asiakaspalaute
Muistikaveritoiminnasta

Palautetta Muistikavereilta

Kuva: Minna Hirvelä, Pohjalainen

"Asiakkaan arvostus ja kiitollisuus oli ihanaa ja sai itselleen tärkeän olon. Piristyin itsekin."

"Oli opettavaista seurata muistisaira-an arkipäivää. Paljon eväitä työelämään."

"Erittäin hyvä tapa harjoitella pelkkää läsnäolemistä. Hyvä olla tekemisissä muistisairaiden kanssa ennen työelämään siirtymistä."

"Asiakas oli ihana, nähdään jatkossakin!"

KIITOS!

